

prokázaly, že *Treponema pallidum* se přenáší na další osoby a) pohlavním stykem, b) vertikálním přenosem z matky na dítě a c) kontaminovanými předměty.“

SZÚ v reakci na to zaslal žadatelce Oznámení o výši úhrady za poskytnutí informací v souladu s § 17 odst. 3 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém požaduje úhradu nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním a zpracováním požadovaných informací ve výši 45.000 Kč.

Odůvodnění stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Na webových stránkách SZÚ se v sekci [Poslání ústavu](#) uvádí:

„Státní zdravotní ústav je příspěvkovou organizací ministerstva zdravotnictví. Jeho postavení a úkoly jsou stanoveny § 86 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,…”

„V § 86 citovaného zákona se uvádí, že ústav se zřizuje k přípravě podkladů pro národní zdravotní politiku, pro ochranu a podporu zdraví, k zajištění metodické a referenční činnosti na úseku ochrany veřejného zdraví, k monitorování a výzkumu vztahů životních podmínek a zdraví, k mezinárodní spolupráci, ke kontrole kvality poskytovaných služeb k ochraně veřejného zdraví, k postgraduální výchově v lékařských oborech ochrany a podpory zdraví a pro zdravotní výchovu obyvatelstva.“

Na webových stránkách SZÚ v sekci [Evropský týden testování na HIV a žloutenky nabízí zdarma anonymní testy a prodloužené pracovní doby testovacích míst](#) se mj. uvádí: „V roce 2022 se testovací týden koná v termínu od 21. do 28. listopadu a jde už o devátý ročník této celoevropské kampaně. V České republice ji koordinuje Státní zdravotní ústav a finančně podporuje ministerstvo zdravotnictví.“

„Přehled všech míst s aktuální dobou testování je k dispozici na webu www.tadyated.com. Testování je samozřejmě dostupné všem, bez ohledu na národnost, pohlaví a věk. Pro cizince jsou na webu www.tadyated.com připraveny základní informace o HIV a pohlavně přenosných infekcích v deseti jazykových mutacích. Neváhejte a přijďte,“ vyzývá odbornice SZÚ a manažerka Národního programu HIV/AIDS v ČR MUDr. Anna Kubátová.

Na webových stránkách www.tadyated.com, na kterých je uvedeno „Stránky provozuje Státní zdravotní ústav za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví ČR - účelové navýšení finančních prostředků pro řešení problematiky HIV/AIDS 19 – 22“, je uveden kontakt na bezplatnou národní linku pomoci AIDS, kterou provozuje Státní zdravotní ústav. Informace o HIV/AIDS a o syfilisu na těchto stránkách jsou opravdu jen „základní“. Informace o hepatitidě nejsou na těchto stránkách uvedeny vůbec.

Žádné odborné informace, které by poskytly odpovědi na dotazy žadatelky, bohužel nejsou uvedeny ani na webových stránkách SZÚ v sekci [Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS](#), na které je sice uveden odkaz na sekci [HIV/AIDS](#) a odtud na odkaz [Vše o HIV/AIDS](#) s komentářem „Informace o HIV/AIDS na jednom místě.“, ten však zase vede jen na odkaz na stránky www.tadyated.com a na www.prevencehiv.cz. Na stránkách www.prevencehiv.cz jsou mj. uvedeny kontakty na internetovou poradnu zaměřenou na „Otázky spojené s problematikou HIV/AIDS, testování na infekci HIV/AIDS a další pohlavně přenosné nemoci“ a dále některé informace o HIV/AIDS, ale žádné z nich se netýkají vědeckých důkazů pro existenci viru HIV ani vědeckých důkazů pro tvrzení, že virus HIV způsobuje onemocnění AIDS, ani vědeckých důkazů přenosu viru HIV různými způsoby, na které se žadatelka ve své žádosti SZÚ dotazovala.

Na stránkách SZÚ bohužel nejsou uvedeny ani žádné vědecké důkazy existence viru hepatitidy B a viru hepatitidy C ani vědecké důkazy jejich kauzality k onemocnění hepatitidy typu B a hepatitidy typu C, ani vědecké důkazy přenosu těchto virů různými způsoby.

Tyto důkazy nejsou uvedeny ani na stránkách [Národní referenční laboratoře pro virové hepatitidy](#).

Stejný nedostatek informací se týká i vědeckých důkazů prokazujících kauzalitu bakterie *Treponema pallidum* k onemocnění syfilis, stejně jako vědeckých důkazů pro přenos bakterie *Treponema pallidum* různými způsoby.

Tyto informace nejsou uvedeny ani na stránkách [Syfilis \(příjice, lues\)](#), ani na stránkách [Národní referenční laboratoř pro diagnostiku syfilis](#).

Státní zdravotní ústav, který byl zřízen k přípravě podkladů pro národní zdravotní politiku, pro ochranu a podporu zdraví, k zajištění metodické a referenční činnosti na úseku ochrany veřejného zdraví, k postgraduální výchově v lékařských oborech ochrany a podpory zdraví atd., jehož součástí jsou Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS, Národní referenční laboratoř pro virové hepatitidy a Národní referenční laboratoř pro diagnostiku syfilis, a který v ČR koordinuje Evropský týden testování na HIV a žloutenky, přičemž provozuje webové stránky www.tadyated.com, na kterých nabízí bezplatné testování na HIV, hepatitidu typu B a C a syfilis, spolu s bezplatnou národní linkou pomoci AIDS a internetovou poradnou zaměřenou na „Otázky spojené s problematikou HIV/AIDS, testování na infekci HIV/AIDS a další pohlavně přenosné nemoci“ na webových stránkách <http://www.prevencehiv.cz/>, tedy není schopen uvést odkazy na vědecké práce prokazující existenci, kauzalitu a způsoby přenosu viru HIV, viru hepatitidy B a C a kauzalitu a způsoby přenosu bakterie *Treponema pallidum* a za „mimořádně rozsáhlé vyhledávání a zpracování informací“ požaduje po žadatelce úhradu nákladů ve výši 45.000 Kč. Přitom by se dalo očekávat, že odborníci SZÚ budou mít tyto vědecké práce dávno prostudované a uvedení odkazů na ně by pro odborníky výše uvedených Národních referenčních laboratoř nebo pro jakékoli jiné odborníky Státního zdravotního ústavu např. z Centra epidemiologie a mikrobiologie v žádném případě nemělo být záležitostí 75 hodin.

SZÚ tedy na jednu stranu uvedl, že pro vyhledání těchto vědeckých prací je nutné „mimořádně rozsáhlé vyhledávání a zpracování informací“, což nasvědčuje tomu, že odborníci SZÚ si tyto vědecké důkazy dosud neprověřili a pouze nekriticky přejímají a poté veřejně prezentují neověřené informace, které předkládají jako vědecká fakta. To by poukazovalo na velmi závažné vědecké pochybení. Na druhou stranu SZÚ požaduje za zodpovězení dotazů poplatek ve výši 45.000 Kč. Jaké odborníky to SZÚ zaměstnává, pokud nejsou schopni uvést základní informace, a přitom si za vyhledání a zpracování informací účtují 600 Kč za hodinu? Nemluvě o tom, že tito odborníci SZÚ jsou placeni z peněz daňových poplatníků, ze kterých jsou pravděpodobně financovány také další aktivity SZÚ, jako provoz výše uvedených webových stránek, internetové poradny, bezplatné národní linky pomoci AIDS a bezplatné testování na HIV, virové hepatitidy B a C a syfilis „dostupné všem, bez ohledu na národnost, pohlaví a věk“.

SZÚ vynakládá nemalé částky ze státního rozpočtu na poskytování informací a na testování zdarma na přítomnost údajných původců těchto onemocnění, aniž by si ověřil základní vědecké důkazy pro jejich existenci, kauzalitu a přenos, a přitom za zodpovězení dotazů požaduje 45.000 Kč.

SZÚ žadatelce sdělil, že zasláné otázky nespádají k povinně sdělovaným údajům v působnosti SZÚ a v souladu s aktuálním ceníkem SZÚ, bodu 7) písm b) se jedná o situaci, kdy se požadované informace vztahují k rozsáhlému časovému období a náleží do věcné působnosti více než jednoho odborného útvaru SZÚ.

Žadatelka po SZÚ pouze požadovala, aby uvedl odkazy na konkrétní vědecké práce (včetně konkrétních citací z nich), které pomocí vědecké metody jednoznačně prokázaly tvrzení uvedená na webových stránkách SZÚ. Žadatelka by tyto informace po SZÚ vůbec nemusela požadovat, pokud by měl SZÚ webové stránky na dostatečně odborné úrovni a tyto informace by na nich již byly uvedeny. SZÚ by v takovém případě stačilo žadatelku podle § 6 InfZ pouze odkázat na zveřejněné informace. Mělo by být samozřejmostí, aby SZÚ ve svých materiálech standardně uváděl také odkazy na vědecké práce, ze kterých při tvorbě svých odborných materiálů vycházel, aby si kdokoli z odborné veřejnosti mohl ověřit, zda SZÚ ve svých materiálech nešíří mylné informace, jak se ukázalo např. v případě SARS-CoV-2/COVID-19, kdy se ukázalo, že Ministerstvo zdravotnictví ČR (jehož odborným pracovištěm je právě SZÚ) pouze nekriticky přejímalo vědecky neprokázané informace od Evropského centra pro kontrolu nemocí (ECDC), amerického Centra pro kontrolu a prevenci nemocí (CDC) a Světové zdravotnické organizace (WHO).

Existence a přenos viru SARS-CoV-2 a jeho kauzalita k onemocnění COVID-19 nebyly dosud vědecky prokázány, stejně jako i existence a přenos viru HIV a jeho kauzalita k onemocnění AIDS. Obdobná situace platí i pro údajné původce hepatitidy B a C a syfilis. Pokud SZÚ není schopen tyto důkazy předložit, tak by měl tento závažný fakt uvést a nepředstírat místo toho „mimořádně rozsáhlé vyhledávání a zpracování informací“. Na těchto informacích ani není co „zpracovávat“, stačilo by prostě uvést odkazy na vědecké práce, pokud by takové důkazy opravdu existovaly.

Žadatelka dále nesouhlasí s tvrzením SZÚ, že požadované informace náleží do věcné působnosti více než jednoho odborného útvaru SZÚ.

Na webových stránkách Centra epidemiologie a mikrobiologie se uvádí: „V CEM pracují Národní referenční laboratoře (NRL), jejichž činnost pokrývá široké spektrum infekčních onemocnění (A – Z infekce) a mikrobiálních agens. Věnují se specializované diagnostice, metodickému vedení v oblasti mikrobiologické problematiky a výchově specialistů v lékařské mikrobiologii. Jednotlivá pracoviště a zejména Oddělení epidemiologie infekčních nemocí se podílí na monitoringu a analýzách výskytu infekčních nemocí, poskytují servis pro Ministerstvo zdravotnictví ČR a úzce spolupracují s Evropským centrem pro kontrolu nemocí (ECDC) a Světovou zdravotnickou organizací (WHO).“

SZÚ má v rámci Centra epidemiologie a mikrobiologie zajisté dostatek odborníků, pro které by zodpovězení základních informací o tzv. původcích infekčních onemocnění (virus HIV, virus hepatitidy B, virus hepatitidy C, Treponema pallidum) zajisté nemělo být problém, a tito odborníci by neměli nejmenší důvod se radit s odborníky z dalších odborných útvarů SZÚ.

Povinný subjekt má podle § 17 odst. 3 povinnost v oznámení uvést, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena.

SZÚ povinnost uvést, jakým způsobem byla vyčíslena výše úhrady povinným subjektem, nesplnil. SZÚ v oznámení pouze sdělil, že podle něj bude k mimořádně rozsáhlému vyhledávání a zpracování požadovaných informací zapotřebí 75 hodin, což je podle žadatelky, vzhledem k výše uvedeným důvodům, zcela absurdní tvrzení.

Žadatelka požaduje, aby SZÚ odpovědi na její dotazy odpověděl zdarma, nebo aby ji SZÚ odkázal na odborníka z některé z výše uvedených poraden, linky pomoci nebo odborných pracovišť, který bude schopen dotazy zdarma zodpovědět, nebo aby žadatelku odkázal na veřejně přístupné materiály na webových stránkách SZÚ, na kterých jsou požadované informace uvedeny.

Žadatelka nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 a požaduje, aby nadřízený orgán postup povinného subjektu přezkoumal.

Děkuji

MVDr. Eva Mertlíková